

Tað er átaluvrt, at aliræðið og landsstýrismannin í alimálum geva aliloyvi í Vestmannasundi, uttan fyrst at spyrja avvarðandi kommunu, skrivur Karmal Olsen, byðarráðslimur í Vestmanna

Fiskaaling í Vestmannasundi

Nakrir spurningar til landsstýrismannin í alimálum

Tankatøskur, valagn, maktarloysi ella rætt og slætt vantandi hugflog?

Soleiðis fór min hugaheimur at sveima, tá ið útvarpið, dagin fyrri fólkatingsvalið, bar tey tíndi, at tiggju aliloyvi vóru givin, ymsastaðni í landinum, og har millum tvey í Vestmannasundi.

Tað eru hesi bæði, ið eg við hesari grein ætli at umrøða, og at seta nakrar spurningar við.

Sum bygðarráðslimur og formaður í havna-nevndini í Vestmanna havi eg havt innlit í umsóknir um aling bæði á sjógvi og landi, og verið við til at viðmælt umsókn-um um loyvi innanfyri okkara egna kommunu-mark, tað verið seg sjógvaliloyvir og smoltstøðir.

Einki tilmæli frá kommununum

Tann persónur, ella fyrirtøka, ið hevur fingið loyvið Streymoyarmegin í Vestmannasundi, hevur mær vitandi ikki søkt, og ei heldur fingið viðmæli frá Vestmanna Kommunum um nakað aliloyvi ella aliløki, men sum áður nevnt hava fleiri onnur feløg fingið viðmæli frá bygðarráðnum, og vit hava vist á økir inni á Vestmanna-havn, m.a. tí at vit ikki mettu tað gjørligt undir táverandi treytum at vísa á økir í Vestmannasundi.

Upplýsast kann, at fleiri av umsóknarunum eru sjó-fólk, og onkur av umsóknarunum hevur eisini útbúgving innan fiski-vinnu, og tí haldi eg tað

vera átaluvrt, bæði hvat aliræðið og landsstýrismanninum í alimálum viðvikur, at geva loyvi, uttan at spyrja avvarðandi kommunu, ella aliumsøkjararnar, ið áður eru nevndir, um teirra áskoðan og áhugamálið í tiltakinum.

Tá ið verulig ferð kom á alivinnuna, setti táverandi landsstýrið ein arbeiðsbólk ella nevnd at arbeiða við alivinnuni burturav, og gav henda nevnd tilmæli til rættliga nógv, og eftir minari meting rættliga ívasom alibrúk, við játtan frá táverandi landsstýri ellalandsstýrismanninum í alimálum.

Broyttu bygnaðin

Tá ið heta landsstýrið tók við, varð avgjørt at broyta bygnaðin í táverandi nevnd, og aliræðið, sum nýggja nevndin varð nevnd, fekk til uppgávu at vera ráðgevandi hjá landsstýrismanninum í alimálum.

Hetta hevur nú verið til verka í 3—4 ár, og eg fari tí at seta teimum og landsstýrismanninum nakrar spurningar viðvikjandi sjógvaling í Vestmannasundi, og teirri stóru smoltstøðini, ið ætlanir eru um at fara undir á idnaðarøkinum inni á Fjørð í Vestmanna. Eg kann í hesum viðfangi nevna, at ætlaða vatn-nøgdin til steina skal útvegast í samráð við SEV, sum eftir hvat ið eg havi frætt, hevur eina positiva og vælviljaða støðu til ætlanina.

Átta spurningar

Eg fari at venda aftur til spurningarnar, sum eru soljóðandi:

1. Hevur landsstýrið, uttan heimild frá avvarðandi kommunu, rætt til at geva aliloyvir, og verða kommunurnar ongantið eftirspurdar, tá ið loyvini verða givin?
2. Er nokur heildarættan gjørd yvir Vestmannasund fyrri framtíðar alistøðum, og hvar í Vestmannasundi eru aliloyvini givin?
3. Eru árinsskanningar, so sum dalking, streymviðurskipti og ávirkan frá havaldi gjørdar í Vestmannasundi?
4. Hverjir fáa aliloyvi, t.v.s., verða nokur avis krøv sett viðvikjandi útbúgving og annars krøv viðvikjandi heimstaði?
5. Hvussu leingi hava feløg og persónar rætt til eitt givið loyvi, aðrenn farið verður í gongd við at ala?
6. Eru nakrar itøkiligar ætlanir um at geva loyvi til aling av øðrum fiskasløgum enn sil og laks, og verða kanningar gjørdar hesum viðvikjandi?
7. Ein spurningur, sum er frammi í tíðini og rættliga áhugaverdur, er spurningurin um eitt møgult orkuverk í Vestmannasundi.

Hava Jógván Durhuus, orkumálaráð-harri og Vilhelm Johannesen, alimálaráð-harri tosa saman um,

hvar alistøðirnar og streymorkuverkið skulu festast?

8. Hvat slag av aliríngum hevur aliræðið mett sum best eignaðu til aling í streymasjógvi, og eru annars nokur tilmæli um gerð av verjugarðum í samband við alingina í Vestmannasundi?

Annars skal eg enda við nokrum persónligum hugtøkum og kveikingum viðvikjandi møguleikum fyrri eini vinningsgevandi alivinnu á framtíðarstøði fyrri Vestmannasund.

Samtak er tað rætta

Fyri tað fyrsta, so meti eg, at eitt einstakt felag ongan møguleika hevur at fara undir eitt so fjølbroytt, óroynt og kostnaðarmikið tiltak, og tí er rætta ella gongd leið, at gera eitt samtak av fleiri feløgum og einstaklingum, og tað almenna t.v.s., bæði landsstýri og kommunur, eigur eisini at taka lut, saman við almennum ráðgevandi nevndum, ið arbeiða á hesum øki.

Við eini tilikari samanseting, verða stórir møguleikar fyrri at fáa eitt positivt og vinningsgevandi úrslit burturúr. Málsetningurin hjá hesum og undanfarnum landsstýrum var, at henda vinna skuldi og átti at klára skyldar sínar uttan studning frá tí almenna, men bilætið og úrslitið hjá fleiri av ver-

andi alistøðum er ikki serliga gott og ávisar alistøðir eru, sum støðan er í løtuni, í figgjargligum trupuleikum.

Mugu binda um heilan fingur

Nei, best er at binda um heilan fingur, tí hvør minnist ikki farmaeivintýrið hjá undanfarnu samgongu, og svartkjaftaævintýrið hjá núverandi landsstýrið, ið fingur, og sum tað tianverri sær út at koma at fáa eina so syrgiliga lagnu, og sum kemur, og hevur kostað samfelagnum hundrøðals milliónir.

Ein av høvuðsósøkunum til hesar sorgarleikir, var ov litið alment innlit, bæði í svartkjafta- og farmavinnuni, við tí úrslitið at alt ov nógv og dyrskp vórðu keypt, uttan vissa var fingin fyrri, at vinnan fór at bera seg.

Ein annar spurningur sum politikarar okkara, serliga í seinastuni hava borið upp á mál, og gjørt nógv hóvasták burturúr, er hin sokallaði skúla-pakkinn, ið aðrenn tingið fór í summarfritið, varð samtyktur. Har var m.a. avgjørt, at leggja ein fiski-idnaðar- og havbúnaðarskúla í Vestmanna.

Undir viðgerðini vórðu nógvir spurningar settir fram viðvikjandi gjaldføri og byggiætlan fyrri skúlar-nar.

Við skilagoðari almennari úthygging og uttan at tyngja figgjarglogina nakað serligt, kundi tað al-

menna saman við teimum privatu verið við í aliprosjektinum úti í Vestmannasundi, og teirri stóru smoltstøðini inni á Fjørð í Vestmanna, og harvið fingið ein munandi betri og kanska studningsleysan skúla.

Skúlin er neyðugur

Hesin skúli eigur at verða ein miðdepl fyrri framtíðaralíng í Føroyum, og sjálvandi skal tað almenna eisini vera við til at granska, goðska og ganga nýggjar leiðir viðvikjandi aling við hjálp frá skúlanum, ið vónandi innan stutta tíð verður bygður í Vestmanna.

Skúlin er átrokandi neyðugur fyrri alivinnuna í sini heild, og eg ivist ikki í, at hann kemur at betra munandi um figgjargrúslitið og framleiðsluvirksemi hjá vinnuni.

Samstundis sum farið verður í gongd við skúla-gongdina, eigur loyvi at vera givið til ta privata/almennu smoltstøðina inni á Fjørð og ta ella tær alistøðirnar, ið koma at liggja úti í Vestmannasundi. Fyrirminirnir við einari smoltstøð inni á Fjørð eru nógvir, og m.a. kann nevast ein støðug og rættliga trygg vatn-goymsla, ógvuliga goðir møguleikar at flyta smolt við báti, í samband við farmahavnina inni á Fjørð, og lutfalsliga bligt verður at byggja, m.a. tí tað økið er planerað og klárt at byggja á og er eis-

Framhald á síðu 8